

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การไต่เถียงข้อพิพาทในขั้นตอนการอุทธรณ์และร้องทุกข์ของ คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม
ชื่อผู้เขียน	จิตาพัสว์ ทองมา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย เลื่อนฉวี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัญหาการไม่มีกระบวนการไต่เถียงข้อพิพาทในขั้นตอนการอุทธรณ์และร้องทุกข์ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม เพื่อหาแนวทางเสริมสร้างให้ระบบการอุทธรณ์และร้องทุกข์ดังกล่าวมีความเหมาะสม รวดเร็ว เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเอกสาร โดยค้นคว้าและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมาย หนังสือ บทความ คำพิพากษา และงานวิจัย แล้วนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้มีหลักการสำคัญในการปรับปรุงระบบอุทธรณ์และร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือนให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม หรือ ก.พ.ค. ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ดูแลและพิทักษ์ระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน ตลอดจนมีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์และร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีต้นแบบมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา (US. Merit Systems Protection Board หรือ MSPB) การจัดตั้ง ก.พ.ค. ของประเทศไทยจึงมุ่งเน้นให้ ก.พ.ค. มีลักษณะเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลภาครัฐอย่างแท้จริง จึงได้มีการกำหนดให้ระบบอุทธรณ์และร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. มีการพิจารณาคัดค้านการพิจารณาคดีในศาลปกครอง กล่าวคือ การใช้ระบบได้ส่วนการถ่วงดุลอำนาจ และการรับฟังความทั้งสองฝ่าย และมีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ที่ยาวกว่ากรอบระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์โดยทั่วไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 จึงทำให้ระบบอุทธรณ์และร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. ดังกล่าว มีขั้นตอนที่ซับซ้อนยุ่งยากและใช้ระยะเวลาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ หากผู้อุทธรณ์และร้องทุกข์ไม่พอใจคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. ผู้อุทธรณ์และร้องทุกข์ยังมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อ

ศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้นได้ แล้วแต่กรณี โดยไม่ปรากฏว่าในขั้นตอนการอุทธรณ์ และร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. ดังกล่าวได้มีการนำการไต่ถามข้อพิพาทมาใช้อย่างเช่น “MSPB” ของ ประเทศสหรัฐอเมริกาแต่อย่างใด และปัญหาการไม่มีกระบวนการไต่ถามข้อพิพาทในขั้นตอน การอุทธรณ์และร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. ดังกล่าว ได้ส่งผลทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาอุทธรณ์ และร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. ส่งผลกระทบต่อการพิจารณาให้ความยุติธรรมแก่ข้าราชการพลเรือน และ ส่งผลให้เกิดการเพิ่มปริมาณคดีในศาลปกครอง

สำหรับวิธีระงับข้อพิพาททางเลือก หรือ “ADR” เป็นเครื่องมือที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่า สามารถใช้ยุติข้อพิพาทได้อย่างรวดเร็ว และประหยัด จนได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในหลายๆ ประเทศ โดยเฉพาะวิธีระงับข้อพิพาททางเลือก ที่เรียกว่า “การไต่ถามข้อพิพาท” ซึ่งไม่ว่าจะเป็น ประเทศที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม อย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาและ ประเทศออสเตรเลีย ก็มีการสนับสนุนให้นำการไต่ถามข้อพิพาทมาใช้ในขั้นตอนการอุทธรณ์และ ร้องทุกข์ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม รวมทั้งในประเทศที่ไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการ พิทักษ์ระบบคุณธรรม อย่างเช่น ประเทศฝรั่งเศสและประเทศเยอรมนี ก็ยังมีการนำการไต่ถามข้อ พิพาทมาใช้ในการบริหารจัดการคดีปกครองเช่นกัน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงขอเสนอแนะให้มีการนำการไต่ถามข้อพิพาทมาใช้ในขั้นตอน การอุทธรณ์และร้องทุกข์ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม เพื่อให้ระบบอุทธรณ์และ ร้องทุกข์ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมมีความเหมาะสม รวดเร็ว เป็นธรรม และมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Thesis Title	The Mediation in the Process of Appeals and Complaints of the Merit System Protection Commission
Author	Titapus Tongma
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Pornchai Luenchawee
Department	Law
Academic Year	2012

ABSTRACT

The purpose of this dissertation is to study the problems where mediation process is not applied in the Merit System Protection Commission appeals and complaints procedures. The study then seeks to improve the appeals and complaints processes such that it will be appropriate, faster, equitable and more effective.

The research methodology of this qualitative dissertation is based on documentary research by studied and collected relating documents such as laws, text books, articles, judgments and researches.

According to the Civil Service Act B.E. 2551 (2008), the study found that there is a significant principle in development of the appeals and complaints systems of civil officials which aimed to be effectively complied with the merit system, by the establishment of the Merit System Protection Commission, abbreviated “MSPC”. The objective of MSPC is to protect merit systems and create balance in a management in order to cope with the decentralization of human resource management in the public sector. The MSPC has powers and duties to efficiently consider appeals and complaints of civil officials, based on the Merit Systems Protection Board of the United States of America (MSPB) model. The MSPC of Thailand was therefore established to be a specialize commission to consider dispute in human resource management in the public sector. Thus, the appeals and complaints system of the MSPC has a resemblance to an Administrative Court procedure which based on the principle of inquisitorial, balance of power theory and principle of bilateral hearing. Furthermore, the consideration period of the MSPC is longer than the general time period that prescribed in the Act on Establishment of Administrative Court and Administrative Court Procedure B.E. 2542 (1999), resulting in resulting in more complex and

cumbersome procedure. Moreover, in the case where the appellant or the complainant disagrees with the ruling of the MSPC, a plaint can be filed at the Administrative Court of First Instance or the Supreme Administrative Court, as the case maybe.

It is not appeared that the MSPC appeals and complaints procedures applied the Mediation process as the MSPB of the United States of America. The untoward consequences of the MSPC process are that the decision requires longer periods of time. Moreover, it may has an impact on the delivery of justice to civil officials and such process may lead to an increasing number of cases in the Administrative Court in the future.

Accordingly, the Alternative dispute resolution (ADR) has been proved as is a certified dispute resolution processes by means other than litigation which are usually less costly and more expeditious than litigation. Such procedures are increasingly being used in many countries especially one of the ADR techniques, namely “mediation” is well established and frequently used not only in the countries that established the Merit System Protection Board, such as the United States of America and Australia but also used in the countries where there is no such commission, for the examples France and Germany also used the mediation procedure in their administrative case managements.

This dissertation therefore suggests that the mediation procedure shall be applied in the process of appeals and complaints of the Merit System Protection Commission in order to render the system of appeals and complaints more efficient, faster and equitable.